

ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

8

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ της Δευτέρας

ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019

*Γράφουν οι: Φάνης Γέμος – Κώστας Γκούμας
– Τάσος Μπαρμπούτης – Αλέξ. Μπέλεσης

Ας έλθουμε, κλείνοντας τη σειρά των άρθρων, στο τομέα του περιβάλλοντος σε σχέση με τους υδάτινους πόρους. Θεωρούμε το θέμα ιδιαίτερα σοβαρό, μιας και το πιο σημαντικό και δύσκολο πρόβλημα της Θεσσαλίας εντοπίζεται στους υπόγειους υδροφορείς και στις αναπόφευκτες υπεραντλήσεις νερού.

Υδατικά και περιβαλλοντικά προβλήματα της Θεσσαλίας

βλημα θα τείνει να λάβει εκρηκτικές διαστάσεις. Όμως, παρά τον εντοπισμό των κινδύνων, η απειλούσα κυβέρνηση προτίμησε τελικά να αποκλείσει την προφανή λύση ενίσχυσης της Θεσσαλίας με νερά από τον Αχελώο, ακόμα

στασία του σε όλους τους τομείς της κρατικής πολιτικής και κατά συνέπεια τα λίγα απαριθμώμενα σήμερα μέτρα αποτελούν σημειακές παρεμβάσεις στη συνέχεια παρόμοιων πολιτικών προηγούμενων κυβερνήσεων» (άρθρο Β. Λωροβίνη, όπως παραπάνω)

η εκτός ορίων κατάσταση των υπογείων υδροφορέων δημιουργήθηκε από την ανοχή ή (σε ορισμένες περιπτώσεις) τη σύμπραξη οργάνων της πολιτείας σε παράνομες και αυθαίρετες πρακτικές δημιουργώντας τετελεσμένα (δεκαετία 1980 έως σήμερα). Έχει εδώ και πολλά χρόνια εντοπιστεί από τους επιστήμονες, ενώ οι αρδευτές το ζούμε καθημερινά «στο πετσί τους».

Με την εκπόνηση των σχετικών μελετών για το πρώτο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2014), το πρόβλημα αυτό προσέλαβε και την ποσοτική του διάσταση, καθώς υπολογίστηκε ότι στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (λεκάνη Πηνειού) εκτός από τα ανανεώσιμα υδατικά αποθέματα, εξαντλούνται και τα μόνιμα υδατικά αποθέματα (ποσότητα ίση με 250 έως 320 εκατομμυρίων κ.μ. /έτος) που αποτελούν τη φυσική μας κληρονομιά (συνολικά κατά τις τελευταίες δεκαετίες αντλήθηκαν περίπου 3 δις εκατ. κ.μ. νερού περισσότερο από το οικολογικά επιτρεπόμενο).

Πρόκειται για ποσότητα εξωφρενικά μεγάλη, η οποία οφείλει να «επιστραφεί» στους υδροφορείς, ώστε να μην υπάρξει ακόμα μεγαλύτερη οικολογική καταστροφή. Το θέμα αυτό εντόπισε και ο (τότε) υπουργός Σ. Φάμελλος κατά την ομιλία του στη Λάρισα (2017), με την ευκαιρία της διάβουλλευσής για την 1η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης.

Το υδατικό πρόβλημα στη Θεσσαλία μπορεί να χαρακτηριστεί πλέον ως μία οικολογική «βόμβα» με σοβαρές περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις. Εάν λάβουμε υπόψη και την επίδραση των συνθηκών της κλιματικής αλλαγής, το πρό-

βλημα για τον πρώτιστος σημασίας σκοπό της αποκατάστασης των υπογείων υδροφορέων. Φυσικά το πρόβλημα δεν ήταν δυνατόν να κρυφτεί, οπότε το Υπουργείο ήταν υποχρεωμένο από την Οδηγία της ΕΕ να συμπεριλάβει στη σχετική Υπουργική Απόφαση κάποια «κλήση» που, έστω με ένα «μαγείρεμα» αριθμών, θα ανταποκρίνεται στην κάλυψη των υδατικών ελλειμμάτων.

Έτσι επέλεξαν το απαράδεκτο σενάριο της σταδιακής επιστροφής των υδάτων, σε μία διάρκεια συνολικά 60 ετών (!!), κάνοντας τη παραδοχή ότι θα διατίθενται μόνο 50 εκατ. κ.μ. νερού κάθε χρόνο στους υδροφορείς, χωρίς καν να προσδιορίζουν από ποιους θα στερηθούν ακόμη και αυτή τη μικρή ποσότητα νερού. Ουσιαστικά ανεύθυνα παρέπεμψαν το μεγάλο αυτό θέμα στις καλές νδες, υποτιμώντας (κυριολεκτικά) τη νοημοσύνη των Θεσσαλών.

Με άλλα λόγια, η απελθούσα κυβέρνηση, για μια ακόμα φορά, υποτάχθηκε στις ιδιοηψίες της για τον Αχελώο και όχι στις πραγματικές ανάγκες αναβάθμισης και σωτηρίας του περιβάλλοντος στην περιοχή μας.

Επιπλέον κατάφερε, εκτός από την αυτονόητη αντίδραση όσων ζούμε τα αποτελέσματα των ταλαντεύσεων και των επικοινωνιακών της ευρημάτων, να προκαλέσει τα πυρά και από παράγοντες του οικείου οικολογικού χώρου με ιδιαίτερα αρνητικά σχόλια.

Είναι χαρακτηριστική η θέση που διατυπώνεται: «Από την αρχή, λοιπόν, του 2015 δεν υπήρξε καμία μεταρρυθμιστική τομή στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, τομή ως προς το θεσμικό πλαίσιο (δημιουργία πραγματικού υπουργείου Φυσικού και Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος), δεν εντάχθηκε η προ-

Έτσι και αλλιώς, ο τομέας του περιβάλλοντος θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά τη νέα κυβέρνηση και στα όσα υπήρχαν έως σήμερα (υποβάθμιση Πηνειού, ρύπανση, ανάγκες πόσιμου νερού από επιφανειακά νερά κ.λπ.) να προσθέσει στις υποχρεώσεις της την αλληλεγγύη από τις υπεραντλήσεις, καθώς και το μείζον θέμα της σταδιακής (σε εύλογο χρόνο) επιστροφής των 3 δισεκατομμυρίων κ.μ. νερού στους υπογείους υδροφορείς, ένας όγκος υδάτων, που χωρίς την παραμικρή αμφιβολία, μόνο μέσω του ταμιευτήρα Συκιάς, με τα χειμερινά του νερά, μπορεί να εξασφαλιστεί. Ταυτόχρονα η ύπαρξη αυτού του ταμιευτήρα θα αποτελέσει και την ασφάλεια για περιόδους λειψυδρίας στη θεσσαλική λεκάνη, όπως απαιτούν οι ευρωπαϊκές οδηγίες για όλα τα υδατικά διαμερίσματα.

Από την πείρα του παρελθόντος, όσοι υπογράφουμε το κείμενο αυτό, διατηρούμε, όπως πάντα, μια συγκρατημένη αισιοδοξία για την επίλυση των προβλημάτων και την πρόοδο στους τομείς που προαναφέραμε. Βεβαίως όλα θα κριθούν από το αποτέλεσμα και με την έννοια αυτή ευχόμαστε οι αρμόδιοι να καταπιεστούν το ταχύτερο με τα χρονίζοντα αυτά θέματα και να επιτύχουν στο έργο τους.

* Ο **Φάνης Γέμτος** είναι γεωπόνος, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

* Ο **Κώστας Γκούμας** είναι γεωπόνος, πρ. δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων

* Ο **Τάσος Μπαρμπούτης** είναι μηχανικός, μέλος ΔΣ Εταιρείας Θεσσαλικών Μελετών (ΕΘΕΜ)

* Ο **Αλέξανδρος Μπέλης** είναι γεωλόγος-μηχανικός, μελετητής